Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Peccans peccata corrigit

urn:nbn:de:bsz:31-101049

Visual Library

De Auguſto traditur, cum eſſet luxuriæ ſerviens, fuiſſe tamen ejuſdem vitii ſerviſſimum ultorem; idque ferè univerſis hominibus mali moris eſt, ut acres ſint in ulciſcendis vitiis quibus ipſi vehemẽter indulgent. Ea utiq; eſt fatalis ingeniorum ſcabies (ut ille ait) ut omnes reprehendere ac diſputare malint, quàm vivere. Nemo docendi, nemo diſcendi ſtudio unquam in calumniæ hunc malignum campum deſcendit. Sed quemadmodum cum æſtate, ut Plinius ait, vehementius tonuerit, quàm fulſerit, ventos denũtiat; ita, ubi quis vehementer in aliorum vitia inclamat, ipſe, vitæ non ſat probæ, indiciũ eſt animi magis ambitionis vento tumeſcentis, quam ſolide pij. Apagè mihi cum naſutis iſtis. Placet illud poëtæ,

. . . . . Non ſic inflectere ſenſus
Humanos edicta valent, quàm vita loquentis.

Quanto amabilius erit ſi in omni vitâ cum Plauto dicamus?

Eya Lyde! leniter qui ſæviunt, ſapiũt magis.
Minus mirandum eſt, ætas ſi quid illorum facit,
Quam ſi non facit: feci ego iſthęc in adoleſcentia.

Men ſchrijft van Auguſto, hoe wel hy ſijn geyle luſten vry wat veel was toegevende, dat hy evenwel die vuylicheden in andere, met alle ſtrengicheydt plach te ſtraffen. 'T is by-nae een ghemeen ghebreck in alle menſchen, dat ſchier yeder een alderley feylen in ſich ſelven vleyt ende lievekooſt, in andere daerenteghens heftelijcken beſtraft. 'T is als een aengheboren ſchurfte van onſe verſtanden, dat een yeder liever heeft ſcherpelijck een ander te beriſpen, als ſelfs wel te leven. Men ſal even wel bevinden dat menſchen, die haer werck maken van ander luyden ghebreken ſo plichtelinghe ten thoone te ſtellen, ende als te ſchavotteren, ſulcx noyt en beſtaen, noch om andere te onderwijſen, noch om ſelfs onderweſen te werden: Maer ghelijck als ſtercken donder met weynich blixem voor een teycken van windich weder werdt ghehouden; ſoo is oock het uytſchetterende gheluydt van een ſchampere tonghe (ſoo daer gheen ſtichtelijck leven by en zy) meer een teycken van een winderighe eergiericheyt, als van eenighe oprechte vromicheyt. Wech dan met ſulcke ſcherpgheneuſde kaeckelaers.

Gheen woort ſoo ſeer de feylen breeckt,
Als doet, het leven van die ſpreeckt:
Dus, die een ander ſtichten wil,
Dient hem ſo langh te houden ſtil,
Tot dat ſijn leven metter daet,
In't goed een ander voren gaet.

Aurel. Vict. Hiſtor. Auguſt.

Homines in ulciſcendis vitiis, quibus ipſi vehementer indulgẽt, acres ſunt.

Plavt.

Qui alterum incuſat probri, ſe intueri oportet.

Horat. Serm. Lib. 1. Sat. 3.

Cum tua pervidias oculis malè lippus inunctis,
Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
Quam aut aquila aut ſerpens epidaurius?

ROM. 2. 21.

Ghy die een ander leert, leert ghy u ſelven niet?

BEſiet een plompe ſteen ghehouvven uyt de berghen
Die komt het fijne ſtael, die komt het yſer terghen,
Die vvil dat oock het roeſt ſal blincken als een glas,
En efter blijftſe ſelfs, ghelijckſe voortijts vvas.
Daer zijnder in het lant, die al de vverelt leeren,
En brenghen nimmer ſalf ontrent haer eyghen ſeeren:
Ey vrienden niet alſoo: het is de beſte voet
Als ſich de meeſter ſelfs een eyghen leſſe doet.

Docet ipſe docendus.

COs acuit ferrum, gladiiſque reducit acumen,
Attamen hoc, ferro quod dedit, ipſa caret.
Si dum ſancta doces alios, perverſa ſequaris,
Ingenium cotis, frevole doctor, habes:
Quæ tu cunque mones, ea deneque pondus habebunt,
Conveniant dictis ſi tua facta tuis.
Diſcrepat a monitis cui devia vita ſeveris,
Deſtruit exemplo, quæ monet ipſe ſuo.

Ne faites point ſelon leurs œuvres, car ils diſent & ne font pas.

O Qu'il eſt mal ſeant, & de mauvaiſe grace
Vn autre admoneſter & point avoir de trace
De ſes enſeignemens! veus eſtre bon docteur?
Fai tout, ce que tu dis, en reformant ton cœur.